

آزمون پایانی نوبت اول
سال تحصیلی ۹۶-۹۵

نمره به عدد و حروف:

پایه

نام درس: ادبیات

شماره داوطلبی:

نام دبیر: کریمی

نام و نام خانوادگی:

زمان: ۷۵ دقیقه

کلاس:

تاریخ: ۹۵/۱۰/۶

تعداد صفحات: ۴

دبیرستان کمال

پایه پیش دانشگاهی

پاره

سوالات

درجیف

الف) معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نمره) اشعار و عبارات زیر را به فارسی روان برگردانید.

۱- بگفتا دوری از مه نیست در خور بگفت آشفته از مه دور بهتر (۰/۷۵ نمره)

۲- هر عصب و فکر، به منبع بی شائبه‌ی ایمان وصل بود. (۰/۵ نمره)

۳- خروشید کای پایمردان دیو بریده دل از ترس گیهان خدیو (۰/۷۵ نمره)

۴- یک آواز داد که « این پیر زندیق آمد » (۰/۵ نمره)

۵- هر که جز ماهی ز آبش سیر شد هر که بی‌روزی است، روزش دیر شد (۰/۷۵ نمره)

۶- عشق، دریایی کرانه ناپدید کی توان کردن شنا ای هوشمند (۰/۵ نمره)

۷- چون شبنم اوفتاده بدم پیش آفتاب مهرم به جان رسید و به عیوق بر شدم (۰/۵ نمره)

۸- فریب جهان را مخور زینهار که در پای این گل بود خارها (۰/۷۵ نمره)

۹- زین پیش دلاورا کسی چون تو شگفت حیثیت مرگ را به بازی نگرفت (۰/۵ نمره)

۱۰- دل مجنون ز شکر خنده، خون است تو لب می‌بینی و دندان که چون است (۰/۵ نمره)

ادامه در پشت برگه

(ب) معنی واژه (۱ نمره)

- ۱- ستارگان می خواستند حضیضی بیابند و خود را در آن افکنند.
- ۲- تا بگویم شرح درد اشتیاق
.....
- ۳- خروشید و برجست لرزان ز جای بدرید و بسپرد محضر به پای
.....
- ۴- هر کجا بیندم از دور، کند چهره پر چین و جبین پر آزنگ
.....

(ج) درک مطلب: (۴ نمره)

- ۱- مفهوم کلی بیت مقابل چیست؟ «بدان بی بها ناسزاوار پوست پدید آمد آوای دشمن ز دوست» (۰/۵ نمره)
.....
- ۲- در بیت «دستم نداد قوت رفتن به پیش دوست چندی به پای رفتن و چندی به سر شدم» منظور از «دستم نداد» چیست؟ (۰/۵ نمره)
.....
- ۳- منظور از «بی خویشان نشسته بود، خواجه وار و پای بگرد کرده» چیست؟ (۰/۵ نمره)
.....
- ۴- منظور از «خوش حالان» در بیت: «من به هر جمعیتی تالان شدم جفت بد حالان و خوش حالان شدم» چیست؟ (۰/۵ نمره)
.....
- ۵- در بیت «بگفت او آن من شد زو مکن یاد بگفت این کی کند بیچاره فرهاد» مرجع «این» چیست؟ (۰/۵ نمره)
.....
- ۶- عبارت «این تنها خصوصیت سعدی است که سخنش به سخن همه شبیه باشد و به هیچ کس شبیه نباشد» کدام ویژگی کلام سعدی را نشان می دهد؟ (۰/۵ نمره)
.....
- ۷- مفهوم جمله «این گمان در حق خویش برم، بهتر» چیست؟ (۰/۵ نمره)
.....
- ۸- «سید حسن حسینی» در مصراع «با زخم نشان سرفرازی نگرفت» چه ارتباطی میان «زخم» و «نشان» ایجاد کرده است؟ (۰/۵ نمره)
.....

(د) خودآزمایی : (۳ نمره)

۱- در بیت مقابل منظور از « جام » چیست؟ (۵/۵ نمره) « به یاد خم ابروی گل رخان بکش جام در بزم می خوارها »

.....

۲- عبارت روبرو را کامل کنید. « حور » در عربی جمع « آحور و حورا » به معنی است. (۵/۵ نمره)

۳- منظور « شیخ ابوظاهر حرمی » از عبارت « من این همه نیستم » چیست؟ (۲۵/۵ نمره)

۴- بیت « ما ز دریا بیم و دریا می رویم ما ز بالا بایم و بالا می رویم » با کدام بیت درس « فی نامه » ارتباط معنایی نزدیکی دارد؟ (۵/۵ نمره)

.....

۵- در بیت : « ندانست خود جز بد آموختن جز از کشتن و غارت و سوختن » مرجع ضمیر « خود » چیست؟ (۲۵/۵ نمره)

.....

۶- با توجه به بیت زیر « بی خبر شدم » یعنی چه ؟ (۲۵/۵ نمره)

« گوشم به راه، تا که خبر می دهد ز دوست صاحب خبر بیامد و من بی خبر شدم »

۷- جمله‌ی مشهور « ان لم یکن لکم دین فکونوا احرارا فی دنیاکم » یعنی چه ؟ (۵/۵ نمره)

۸- حضرت امام علی (ع) در کدام خطبه می فرمایند :

« از نشانه‌های پرهیزگاران این است که پیوسته نفس خود را متهم می دارند. » (۲۵/۵ نمره)

(ه) تاریخ ادبیات و درآمد درس ها : (۲ نمره)

۱- جواد فاضل، صحیفه‌ی سجادیه را به چه شیوه‌ای ترجمه کرده است؟ (۲۵/۵ نمره)

۲- در چه قرن‌ی و با پیش‌گامی چه کسی عرفان و اصطلاحات صوفیه به حوزه‌ی غزل راه یافت؟ (۵/۵ نمره)

۳- آثار زیر از چه کسانی است ؟ (۵/۵ نمره)

(آ) ادبیات و تعهد در اسلام

(ب) اصول فلسفه و روش رئالیسم

۴- « فرار از مدرسه » نوشته‌ی کیست و شرح حال کیست؟ (۵/۵ نمره)

۵- در مناظره‌ی « خسرو و فرهاد » « خسرو » مظهر چیست؟ (۲۵/۵ نمره)

پاره	دهیف
------	------

(و) آرایه‌های ادبی و نکات بلاغی : (۲ نمره)

۱- با توجه به بیت : « نی حریف هر که از یاری برید پرده‌هایش، پرده‌های ما درید » تفاوت معنایی « پرده » کدام آرایه‌ی ادبی را به وجود آورده است؟ (۲۵/۰ نمره)

۲- چند « تلمیح » در بیت زیر وجود دارد؟ (۲۵/۰ نمره)

« همه غیبی تو بدانی، همه عیبی تو پیوشی همه بیشی تو بکاهی، همه کمی تو فزایی »

۳- دو آرایه‌ی ادبی در بیت زیر ذکر نمایید. (۵/۰ نمره)

« به غنچه گوی که از روی خویش پرده فکن که مرغ دل ز فراق رخت پریشان شد »

۴- بارزترین آرایه‌ی به کار رفته در بیت زیر چیست؟ (۲۵/۰ نمره)

« با صد هزار جلوه برون آمدی که من با صد هزار دیده تماشا کنم تو را »

۵- با توجه به بیت مقابل، ابهام را پیدا کنید و توضیح دهید. (۵/۰ نمره) « پیایی بکش جام و سرگرم باش بهل گر بگیرند بیکارها »

۶- در بیت زیر کدام آرایه‌ی ادبی به کار رفته است؟ (۲۵/۰ نمره)

« دید کز آن دل آغشته به خون آید آهسته برون این آهنگ »

(ز) شعر حفظی (۲ نمره)

۱- مگر از آتش دوزخ بودش روی رهایی

۲- من چشم از او چگونه توانم نگاه داشت

۳- روز فراق را که نهد در شمار عمر؟

۴) از دیده گر سرشک چو باران چکد رواست

الف) معنی و مفهوم شعر و اثر (۶ نمره)

- بارم
- ۰/۷۵
- ۰/۵
- ۰/۷۵
- ۰/۵
- ۰/۷۵
- ۰/۵
- ۰/۷۵
- ۰/۵
- ۰/۵
- ۰/۷۵
- ۰/۵
- ۰/۵
- ۱) خسرو گفت: دوری از معشوق (شیرین) شایسته نیست. فرهاد پاسخ داد: دیوانه چون در ماه بنگرد، دیوانه تر شود.
- ۲) تمام وجود مردم به منبع پاک و مطمئن ایمان متصل بود.
- ۳) کاوه فریاد بر آورد: ای حامیان ضحاک دیو صفت و ای کسانی که از خدای جهان نمی ترسید.
- ۴) شخصی فریاد زد که این پیر بی دین آمد.
- ۵) تنها ماهی دریای حق (عاشق) است که از غوطه خوردن در آب عشق و معرفت سیر نمی شود. هر کس از عشق بی بهره باشد، روزگارش تباہ و بیهوده می شود.
- ۶) عشق همچون دریای بدون ساحل است و ای انسان هوشمند در چنین دریایی نمی توان شنا کرد.
- ۷) من هم چون شبمنی ناچیز در مقابل خورشید بودم و به مدد گرمای عشق تو به والاترین مرتبه رسیدم.
- ۸) آگاه باش که از دنیا فریب نخوری زیرا در کنار خوشی های دنیا، سختی هایی وجود دارد.
- ۹) ای دلاور مرد، پیش از تو هیچ کس این گونه شگفت انگیز آبروی مرگ را به تمسخر نگرفته است.
- ۱۰) دل مجنون از خنده های شیرین و دلنواز لیلی خون است در حالی که تو ای عیب جو ظاهر بین هستی و چگونگی لب و دندان را می بینی.

ب) معنی واژه (۱ نمره)

- ۱) حضيض: نشیب، پستی ۲) میل قلب است به دیدار محبوب، در کلام مولانا کشش روح کمال طلب و خدا جو در راه شناخت پروردگار و ادراک حقیقت هستی است. ۳) پای مال کردن و زیر پا گذاشتن ۴) چین و شکنی که به واسطه ی خشم به چهره و ابرو و پیشانی افتد.

ج) درک مطلب (۴ نمره)

- ۰/۵
- ۰/۵
- ۰/۵
- ۰/۵
- ۱) با آن چرم که ارزش، دوست از دشمن شناخته شد.
- ۲) ممکن نشد.
- ۳) آزاد و گستاخ وار، با غرور و چهار زانو نشسته بود.
- ۴) رهروان راه حق اند که از سیر به سوی حق شادمان اند.
- ۵) یاد نکردن
- ۶) سهل ممتنع
- ۷) بهتر است چنین گمانی را درباره ی خودم داشته باشم (بهتر است تصوّر کنم که خودم بدترین انسان هستم /
- ۸) شاعر زخم روی سینه ی شهید را به مدال قهرمانی در جنگ تشبیه کرده است که موجب سرافزاری شهید شده است.
- د) خود آزمایی (۳ نمره)

- ۰/۵
- ۰/۵
- ۰/۵
- ۱) شراب عشق الهی

۲) مرد و زن سیاه چشم ۳) من شایسته ی این عناوین و القاب نیستم.

۴) بیت ۴: هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش / باز جوید روزگار وصل خویش

۰/۱۵

۵) ضحاک

۰/۲۵

۶) بی خبر ماندم ، بی هوش شدم .

۰/۲۵

۷) اگر دین ندارید لااقل در دنیا آزاده باشید .

۰/۱۵

۸) خطبه ی متقین ۰/۲۵

ه) تاریخ ادبیات و درآمد درس ها (۲ نمره)

۱) شیوه ی آزاد

۲) قرن ۶ و با پیشگامی سنایی

۰/۲۵

۳) الف) محمد رضا حکیمی ب) علامه سید محمد حسین طباطبایی

۰/۱۵

۴) نوشته ی دکتر عبدالحسین زرین کوب ، شرح حال امام محمد غزالی

۵) غرور

۰/۱۵

و) آرایه های و نکات بلاغی

۱) جناس تام

۰/۱۵

۲) سه تلمیح

۰/۲۵

۳) تشخیص / کنایه / تشبیه

۴) اغراق

۵) سرگرم باش ایهام دارد الف (مشغول باش ب) از این مستی گرم و پر نشاط باش

۰/۲۵

۶) حس آمیزی

۰/۲۵

ز) شعر حفظی (۲ نمره)

۰/۱۵

۱) لب و دندان سنایی همه توحید تو گوید

۰/۲۵

۲) کاوّل نظر به دیدن او دیده ور شدم

۰/۱۵

۳) بی عمر زنده ام من و این بس عجب مدار

۰/۲۵

۴) کاندر غمت چو برق بشد روزگار عمر

جمع نمره

۰/۱۵

۰/۱۵

۰/۱۵

۰/۱۵